

ANTALYA 2050

İKLİM DİRENÇLİ KALKINMA STRATEJİSİ

COP31 Ortak Politika ve Eylem Raporu

ANTALYA 2050

Climate Resilient Development Strategy

COP31 Joint Policy Report

Antalya'nın Doğal Sermayesini Koruyan,
Rekabet Gücünü Artıran,
Geleceğini Birlikte Şekillendiren Yol Haritası

BÖLÜM 11

Hazırlayan

ANTALYA SİVİL PLATFORMU

2026

BÖLÜM 11

SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİŞİM, FİNANSMAN VE UYGULAMA MEKANİZMALARI

Antalya'nın İklim Dirençli Geleceği İçin Kurumsal Dönüşüm ve Ortak Eylem Stratejisi

Bölümün Amacı

İklim değişikliğiyle mücadele ve iklim değişikliğine uyum hedeflerine ulaşılabilmesi; yalnızca doğru politika ve projelerin geliştirilmesine değil, bu politikaların güçlü yönetim mekanizmaları, sürdürülebilir finansman modelleri ve etkin uygulama sistemleriyle desteklenmesine bağlıdır. Bu nedenle kurumsal kapasite, paydaş iş birliği, veri temelli karar alma süreçleri ve uzun vadeli finansman araçları, iklim dirençli kalkınmanın temel unsurları olarak öne çıkmaktadır. Antalya; doğal kaynakları, güçlü turizm ekonomisi, gelişen sanayi altyapısı, tarımsal üretim kapasitesi ve hızla büyüyen kentleşme dinamikleriyle iklim değişikliğinden doğrudan etkilenen şehirlerden biridir. Buna karşılık sahip olduğu kurumsal birikim, yerel yönetim deneyimi, üniversiteleri, özel sektörü ve güçlü sivil toplum yapısıyla Türkiye'nin iklim yönetiminde örnek olabilecek önemli bir potansiyele de sahiptir. Bu potansiyelin ortak hedefler doğrultusunda harekete geçirilmesi, Antalya'nın sürdürülebilir kalkınma yolculuğunun en kritik aşamalarından biridir. İklim eylemleri; merkezi idare, yerel yönetimler, kamu kurumları, özel sektör, üniversiteler, meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve vatandaşların ortak sorumluluğu içerisinde yürütülmelidir. Kurumlar arasında güçlü koordinasyonun sağlanamadığı, finansman kaynaklarının etkin kullanılmadığı ve uygulama süreçlerinin düzenli izlenmediği durumlarda en nitelikli strateji belgeleri dahi beklenen etkiyi oluşturamayacaktır. Bu nedenle yönetim anlayışı; katılımcılığı, şeffaflığı, hesap verebilirliği ve bilimsel planlamayı esas alan dinamik bir yapı üzerine kurulmalıdır. Diğer taraftan, küresel iklim finansmanı mekanizmalarının hızla büyüdüğü günümüzde Antalya'nın uluslararası fonlardan, kalkınma bankalarından, yeşil tahvil piyasalarından, karbon finansmanı araçlarından ve kamu-özel sektör iş birliği modellerinden daha etkin yararlanması büyük önem taşımaktadır. Hazırlanacak nitelikli proje portföyü ve güçlü kurumsal koordinasyon sayesinde Antalya; yalnızca iklim değişikliğine uyum sağlayan bir kent değil, aynı zamanda yeşil dönüşümü finanse edebilen ve uluslararası yatırım çekebilen bir bölgesel merkez hâline gelebilecektir.

Bu bölümde; Antalya'nın iklim yönetimi, kurumsal koordinasyon modeli, finansman stratejileri, uygulama mekanizmaları, performans izleme sistemi, paydaş katılımı ve proje yönetim yaklaşımı bütüncül bir bakış açısıyla ele alınmaktadır. Böylece rapor boyunca ortaya konulan politika önerileri ve proje fikirlerinin uygulanabilir, ölçülebilir ve sürdürülebilir bir yönetime kavuşması hedeflenmektedir. Antalya'nın **2050 İklim Dirençli Kent Vizyonu**, ancak güçlü kurumlar, ortak akıl, bilimsel yönetim ve sürdürülebilir finansman anlayışıyla başarıya ulaşacaktır. Bu nedenle bu bölüm, raporun sonuçlarını hayata geçirecek kurumsal yol haritasını ortaya koyan stratejik çerçeveyi oluşturmaktadır.

11.1 Giriş

İklim değişikliğiyle mücadele ve iklim değişikliğine uyum, yalnızca teknik projeler ve altyapı yatırımlarıyla başarıya ulaşabilecek süreçler değildir. Bu dönüşümün kalıcı ve etkili olabilmesi; güçlü kurumsal yapılar, etkin yönetim mekanizmaları, sürdürülebilir finansman modelleri, bilimsel veri temelli karar alma süreçleri ve tüm paydaşların ortak sorumluluk anlayışıyla hareket etmesine bağlıdır. Bu nedenle yönetim ve finansman, iklim dirençli kalkınmanın en kritik stratejik bileşenleri arasında yer almaktadır.

Son yıllarda dünyada iklim politikalarının odağı yalnızca emisyon azaltım hedeflerinden, bu hedeflerin nasıl uygulanacağına ve nasıl finanse edileceğine yönelmiştir. Paris Anlaşması, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları; güçlü kurumsal kapasite, çok paydaşlı yönetim ve sürdürülebilir finansman mekanizmalarını iklim eylemlerinin temel şartları olarak kabul etmektedir.

Antalya; hızla büyüyen nüfusu, gelişen turizm sektörü, tarımsal üretim kapasitesi, sanayi yatırımları, doğal ekosistemleri ve uzun kıyı şeridiyle iklim değişikliğinin etkilerini yoğun biçimde hisseden kentlerden biridir. Bununla birlikte sahip olduğu kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, meslek odaları, özel sektör ve güçlü sivil toplum yapısı sayesinde iklim yönetimi konusunda Türkiye'nin öncü şehirlerinden biri olabilecek önemli avantajlara da sahiptir.

Ancak iklim değişikliğiyle ilgili çalışmaların farklı kurumlar tarafından yürütülmesi, veri paylaşımındaki yetersizlikler, finansman kaynaklarının dağınık kullanımı, uygulama süreçlerinde koordinasyon eksiklikleri ve uzun vadeli ortak planlama mekanizmalarının sınırlı olması; iklim politikalarının etkinliğini azaltabilmektedir. Bu nedenle Antalya'nın iklim eylemleri, kurumlar arası iş birliğini güçlendiren, ortak hedeflere dayalı, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim modeli çerçevesinde yeniden yapılandırılmalıdır.

İklim dönüşümünün en önemli unsurlarından biri de finansmandır. Su yönetimi, yenilenebilir enerji, sürdürülebilir ulaşım, döngüsel ekonomi, ekosistem restorasyonu ve dirençli kent altyapıları gibi yatırımlar, uzun vadeli ve yüksek maliyetli projelerden oluşmaktadır. Bu yatırımların yalnızca kamu kaynaklarıyla gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Antalya'nın ulusal bütçe kaynaklarının yanı sıra uluslararası iklim fonları, kalkınma bankaları, yeşil tahviller, karbon piyasaları, sürdürülebilir finansman araçları ve kamu-özel sektör iş birliği modellerinden daha etkin yararlanması gerekmektedir.

Özellikle önümüzdeki dönemde iklim finansmanı, kentlerin rekabet gücünü belirleyen temel unsurlardan biri olacaktır. Finansman çekebilen kentler, dönüşüm projelerini daha hızlı hayata geçirirken; yeterli finansmana erişemeyen kentler ise iklim değişikliğinin ekonomik ve sosyal etkilerine karşı daha kırılgan hâle gelecektir. Bu nedenle Antalya'nın hedefi yalnızca proje geliştirmek değil, aynı zamanda uluslararası yatırımcılar ve finans kuruluşları açısından güvenilir, uygulanabilir ve yüksek etki potansiyeline sahip proje portföyleri oluşturmak olmalıdır.

Bu süreçte veri temelli yönetim anlayışı büyük önem taşımaktadır. İklim göstergeleri, sera gazı emisyonları, doğal kaynak kullanımı, enerji tüketimi, afet riskleri ve uygulama performansları düzenli olarak izlenmeli; elde edilen veriler karar alma süreçlerine doğrudan yansıtılmalıdır. Böylece uygulanan politikaların etkinliği ölçülebilecek, gerektiğinde hızlı revizyonlar yapılabilecek ve kaynaklar öncelikli ihtiyaç alanlarına yönlendirilebilecektir. Katılımcılık da başarılı bir iklim yönetiminin temel ilkelerinden biridir. Merkezi idare, yerel yönetimler, üniversiteler, özel sektör, meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve vatandaşların ortak karar alma süreçlerine aktif katılımı sağlanmadan iklim politikalarının toplumsal sahiplenmesi mümkün değildir. Antalya'nın iklim dönüşümü, ortak akli esas alan, bilgi paylaşımını teşvik eden ve tüm paydaşları çözümün bir parçası hâline getiren kapsayıcı bir yönetim anlayışıyla yürütülmelidir.

Bu bölümde; Antalya'nın iklim yönetim modeli, kurumsal koordinasyon mekanizmaları, finansman stratejileri, uygulama araçları, performans izleme sistemi, paydaş katılımı ve proje yönetim süreçleri bütüncül bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Amaç; bu raporda ortaya konulan hedef ve politikaların uygulanabilirliğini artıracak kurumsal altyapıyı oluşturmak ve Antalya'nın **2050 İklim Dirençli Kent Vizyonu'nu** güçlü bir yönetim modeliyle desteklemektir.

Sonuç olarak, iklim değişikliğiyle mücadelede başarının ölçüsü yalnızca hazırlanan strateji belgeleri değil; bu stratejilerin sahaya ne ölçüde yansıtılabildiği olacaktır. Antalya'nın geleceği, güçlü liderlik, ortak vizyon, bilimsel planlama, sürdürülebilir finansman ve katılımcı yönetim anlayışının bir araya gelmesiyle şekillenecek; böylece kent, iklim değişikliğinin oluşturduğu riskleri fırsata dönüştüren örnek bir **iklim dirençli kalkınma modeli** ortaya koyabilecektir.

11.2 Antalya'nın İklim Yönetimi ve Finansman Kapasitesinin Mevcut Durumu

İklim değişikliğiyle mücadelede başarılı kentler incelendiğinde, başarıyı belirleyen temel unsurun yalnızca güçlü teknik projeler değil; bu projeleri planlayan, finanse eden, uygulayan ve sürekli geliştiren etkin yönetim mekanizmaları olduğu görülmektedir. Antalya da sahip olduğu kurumsal yapı, ekonomik kapasite ve uluslararası görünürlüğü sayesinde iklim yönetimi ve iklim finansmanı alanında önemli fırsatlara sahip olmakla birlikte, mevcut potansiyelin daha etkin kullanılmasına ihtiyaç duymaktadır.

Antalya'da iklim değişikliğiyle ilgili çalışmalar; merkezi idarenin taşra teşkilatları, Antalya Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri, kamu kurumları, üniversiteler, meslek odaları, kalkınma ajansları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları tarafından farklı ölçeklerde yürütülmektedir. Su yönetimi, enerji verimliliği, atık yönetimi, sürdürülebilir ulaşım, kıyı yönetimi, biyolojik çeşitlilik, tarım ve afet yönetimi gibi birçok alanda önemli çalışmalar gerçekleştirilmekle birlikte, bu çalışmaların ortak bir stratejik çerçeve altında bütünleştirilmesi gerekmektedir. Kentte farklı kurumlar tarafından hazırlanan strateji belgeleri, eylem planları ve sektörel projeler önemli bir bilgi birikimi oluşturmuştur. Ancak kurumlar arasında veri paylaşımının sınırlı olması, uygulamaların farklı önceliklerle yürütülmesi ve ortak performans göstergelerinin bulunmaması, kaynakların daha verimli kullanılmasını zorlaştırmaktadır. İklim değişikliği gibi çok disiplinli bir konuda kurumsal koordinasyonun güçlendirilmesi, uygulamaların etkinliğini önemli ölçüde artıracaktır.

Antalya'nın en önemli avantajlarından biri, güçlü ekonomik yapısı ve uluslararası yatırım potansiyelidir. Türkiye'nin önde gelen turizm destinasyonlarından biri olan kent; tarım, ticaret, lojistik, yenilenebilir enerji ve hizmet sektörlerinde sahip olduğu ekonomik büyüklük sayesinde yeşil dönüşüm yatırımları için önemli bir finansman kapasitesi oluşturabilecek konumdadır. Bunun yanında Antalya'nın uluslararası tanınırlığı, yabancı yatırımcılar ve kalkınma kuruluşları açısından da önemli bir güven unsurudur. Bununla birlikte iklim finansmanı alanında henüz değerlendirilmeyi bekleyen önemli fırsatlar bulunmaktadır. Uluslararası iklim fonları, çok taraflı kalkınma bankaları, Avrupa Birliği mali programları, yeşil tahviller, karbon piyasaları, sürdürülebilir finans araçları ve kamu-özel sektör iş birliği modelleri, Antalya'nın iklim yatırımlarını hızlandırabilecek önemli kaynaklar arasında yer almaktadır. Bu kaynaklardan daha etkin yararlanılabilmesi için uluslararası standartlarda proje geliştirme kapasitesinin artırılması ve kurumsal koordinasyonun güçlendirilmesi gerekmektedir.

Antalya'nın son yıllarda uluslararası iklim gündeminde daha görünür hâle gelmesi de önemli bir avantaj sağlamaktadır. Özellikle COP süreçleri, Avrupa Birliği'nin yeşil dönüşüm politikaları ve uluslararası sürdürülebilirlik ağları; Antalya'nın küresel iklim finansmanına erişimini kolaylaştırabilecek yeni iş birliği fırsatları sunmaktadır. Bu süreçlerin yalnızca çevresel değil, aynı zamanda ekonomik kalkınma ve yatırım stratejileri kapsamında değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

İklim yönetişiminin başarısı açısından veri yönetimi de geliştirilmesi gereken alanlardan biridir. Sera gazı emisyonları, su tüketimi, enerji kullanımı, atık miktarları, doğal ekosistemler, ulaşım verileri ve iklim risklerine ilişkin bilgilerin ortak bir dijital platformda toplanması; karar alma süreçlerinin daha bilimsel ve daha hızlı yürütülmesini sağlayacaktır. Ortak veri altyapısı aynı zamanda yatırım önceliklerinin belirlenmesi, proje performanslarının izlenmesi ve uluslararası raporlama süreçleri açısından da büyük önem taşımaktadır. İnsan kaynağı ve kurumsal kapasite bakımından Antalya önemli bir potansiyele sahiptir. Üniversiteler, araştırma merkezleri, meslek odaları, mühendislik ve danışmanlık kuruluşları ile özel sektör; iklim değişikliği, sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm alanlarında önemli bilgi birikimine sahiptir. Bu kapasitenin ortak platformlarda bir araya getirilmesi, proje geliştirme ve uygulama süreçlerinin niteliğini artıracaktır.

Özel sektörün dönüşüm sürecindeki rolü de giderek güçlenmektedir. Turizm tesisleri, organize sanayi bölgeleri, tarım işletmeleri ve hizmet sektörü kuruluşları; enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, su verimliliği, döngüsel ekonomi ve karbon yönetimi alanlarında önemli yatırımlar gerçekleştirmektedir. Bu eğilim, uygun teşvik mekanizmaları ve finansman araçlarıyla desteklendiğinde Antalya'nın yeşil ekonomiye geçiş sürecini önemli ölçüde hızlandıracaktır.

Sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütleri de kentin iklim yönetişiminde önemli aktörlerdir. Son yıllarda farklı platformlar altında geliştirilen ortak çalışma modelleri, kentin iklim politikalarına yönelik toplumsal farkındalığın arttığını göstermektedir. Bu yapılar; kamu, özel sektör ve toplum arasında köprü görevi üstlenerek katılımcı yönetim anlayışının güçlenmesine katkı sağlayabilecek önemli paydaşlardır. Genel olarak değerlendirildiğinde Antalya; güçlü ekonomik yapısı, kurumsal birikimi, uluslararası görünürlüğü, nitelikli insan kaynağı ve gelişen iş birliği kültürü sayesinde Türkiye'nin iklim yönetişimi ve iklim finansmanı açısından en yüksek potansiyele sahip kentlerinden biridir. Önümüzdeki dönemde bu potansiyelin ortak bir vizyon doğrultusunda harekete geçirilmesi; yalnızca çevresel sürdürülebilirliği değil, yatırım kapasitesini, uluslararası rekabet gücünü ve yaşam kalitesini de artıracaktır. Bu nedenle Antalya'nın öncelikli hedefi; **proje üreten değil, projelerini finanse edebilen; kurumları ayrı ayrı çalışan değil, ortak hedefler doğrultusunda hareket eden; iklim değişikliğini yalnızca çevresel bir sorun olarak değil, aynı zamanda ekonomik kalkınma ve uluslararası rekabet fırsatı olarak değerlendiren örnek bir iklim yönetişimi modeli** oluşturmak olmalıdır. Bu yaklaşım, raporun tüm bölümlerinde ortaya konulan stratejilerin uygulanmasını mümkün kılacak en önemli kurumsal dönüşüm adımı olacaktır.

11.3 İklim Değişikliğiyle Mücadelede Yönetişim ve Finansman Alanındaki Temel Zorluklar

İklim değişikliğiyle mücadelede başarılı sonuçlar elde edebilmek için güçlü politikalar geliştirmek kadar, bu politikaların etkin biçimde uygulanmasını sağlayacak yönetim ve finansman mekanizmalarının oluşturulması da büyük önem taşımaktadır. Antalya, sahip olduğu ekonomik güç ve kurumsal kapasite sayesinde önemli avantajlara sahip olmakla birlikte, iklim dirençli kalkınma sürecinde aşılması gereken yapısal zorluklarla da karşı karşıyadır. Bu zorlukların doğru analiz edilmesi, uygulanabilir ve sürdürülebilir çözümler geliştirilmesinin ön koşuludur.

En önemli sorunlardan biri, iklim değişikliğiyle ilgili görev ve sorumlulukların çok sayıda kurum arasında dağılmış olmasıdır. Su yönetimi, enerji, ulaşım, tarım, çevre, şehircilik, afet yönetimi, turizm ve sanayi gibi birçok alan farklı kurumların yetki ve sorumluluğunda bulunmaktadır. Bu durum zaman zaman politika uyumsuzluklarına, mükerrer uygulamalara ve kaynak kullanımında verimsizliklere yol açabilmektedir. İklim değişikliği gibi bütüncül yaklaşım gerektiren bir konuda kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi kritik önem taşımaktadır.

Planlama süreçlerinde karşılaşılan bir diğer önemli sorun ise sektörel yaklaşımların hâlen ağırlığını korumasıdır. Birçok yatırım ve uygulama kendi sektörünün öncelikleri doğrultusunda planlanırken, iklim değişikliğiyle ilişkili etkiler yeterince bütüncül biçimde değerlendirilemeyebilmektedir. Oysa su yönetimi, enerji dönüşümü, ulaşım, tarım, ekosistemlerin korunması ve afet yönetimi birbirini doğrudan etkileyen alanlardır. Bu nedenle stratejik planlama süreçlerinde sektörler arası entegrasyonun güçlendirilmesi gerekmektedir. Finansman alanında karşılaşılan temel güçlüklerden biri de uzun vadeli ve yüksek maliyetli iklim yatırımları için sürdürülebilir kaynak oluşturulmasıdır. Altyapı dönüşümü, yenilenebilir enerji sistemleri, su verimliliği projeleri, yeşil ulaşım yatırımları, kıyı koruma çalışmaları ve doğa temelli çözümler önemli finansman gerektirmektedir. Kamu kaynaklarının sınırlı olması nedeniyle alternatif finansman modellerinin geliştirilmesi zorunlu hâle gelmektedir.

Uluslararası iklim finansmanı mekanizmaları her geçen yıl büyümesine rağmen, bu kaynaklardan yararlanabilmek için gerekli proje geliştirme, teknik hazırlık ve uluslararası standartlarda raporlama kapasitesi her kurumda aynı düzeyde bulunmamaktadır. Projelerin finansman kuruluşlarının beklentilerine uygun hazırlanması, ekonomik fizibilitelerinin ortaya konulması ve uygulama süreçlerinin uluslararası standartlarda yönetilmesi önemli bir kurumsal yetkinlik gerektirmektedir. Veri yönetimi ve izleme sistemleri de geliştirilmesi gereken alanlar arasında yer almaktadır. Kurumlar tarafından üretilen çevresel, ekonomik ve sosyal verilerin ortak standartlarda toplanamaması, güncel ve karşılaştırılabilir veri eksikliği ile performans göstergelerinin farklı yöntemlerle izlenmesi; karar alma süreçlerini zorlaştırmaktadır. Özellikle sera gazı emisyonları, karbon yutak alanları, su tüketimi, enerji verimliliği, afet riskleri ve iklim uyum göstergeleri gibi kritik verilerin ortak bir dijital altyapıda yönetilmesi gerekmektedir.

İklim değişikliğinin etkilerinin giderek hızlanması da planlama süreçlerini daha karmaşık hâle getirmektedir. Geçmiş iklim verilerine göre hazırlanan birçok plan ve yatırım, gelecekte oluşabilecek yeni riskleri tam olarak yansıtmayabilmektedir. Bu nedenle iklim projeksiyonlarının, senaryo analizlerinin ve risk değerlendirmelerinin tüm yatırım kararlarına sistematik biçimde entegre edilmesi önem taşımaktadır. Kurumsal kapasite açısından da sürekli gelişime ihtiyaç bulunmaktadır. İklim değişikliği; çevre mühendisliği, şehir planlama, finans, hukuk, enerji, ekonomi, afet yönetimi ve veri bilimi gibi birçok disiplinin birlikte çalışmasını gerektiren yeni bir yönetim anlayışı ortaya çıkarmaktadır. Kamu kurumları, yerel yönetimler ve özel sektör bünyesinde bu alanlarda uzman insan kaynağının artırılması ve sürekli mesleki gelişimin desteklenmesi büyük önem taşımaktadır.

Toplumsal katılımın yeterince kurumsallaşamaması da önemli zorluklardan biridir. İklim politikalarının yalnızca kamu kurumlarının sorumluluğunda yürütülmesi, uygulamaların toplumsal sahiplenmesini sınırlandırabilmektedir. Oysa vatandaşların, meslek odalarının, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektörün karar alma süreçlerine düzenli ve sistematik katılımı, uygulamaların başarısını önemli ölçüde artırmaktadır.

Özel sektörün yeşil dönüşüm sürecine katılımı artmakla birlikte, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler açısından finansmana erişim, teknik danışmanlık ve dönüşüm maliyetleri önemli zorluklar oluşturmaktadır. Yeşil dönüşümün yalnızca büyük işletmelerle sınırlı kalmaması için KOBİ'leri destekleyen finansman modelleri, teknik rehberlik programları ve teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Bir diğer önemli konu ise iklim yatırımlarının ekonomik getirilerinin yeterince görünür olmamasıdır. İklim uyum projeleri çoğu zaman maliyet unsuru olarak değerlendirilirken; afet zararlarının azaltılması, enerji tasarrufu, su verimliliği, sağlık harcamalarının düşmesi, turizm gelirlerinin korunması ve yatırım güvenliğinin artması gibi uzun vadeli ekonomik faydalar karar süreçlerine yeterince yansıtılamamaktadır. Bu nedenle yatırım değerlendirme süreçlerinde yaşam döngüsü maliyetleri ve iklim dirençliliğinin ekonomik değeri dikkate alınmalıdır.

Tüm bu değerlendirmeler göstermektedir ki Antalya'nın karşı karşıya olduğu temel sorun, yalnızca daha fazla proje üretmek değildir. Asıl ihtiyaç; **kurumlar arasında güçlü koordinasyon sağlayan, bilimsel verilerle desteklenen, uluslararası finansman kaynaklarına erişebilen, uygulamaları düzenli izleyen ve toplumun tüm kesimlerini sürece dâhil eden bütünleşik bir iklim yönetişimi modeli** oluşturmaktır. Bu dönüşüm gerçekleştirildiğinde Antalya, iklim değişikliğinin oluşturduğu riskleri yönetmekle kalmayacak; yeşil yatırım, sürdürülebilir finansman ve yenilikçi yönetim alanlarında da Türkiye ve Akdeniz Bölgesi için örnek gösterilen bir kent konumuna yükselecektir.

11.4 Antalya İçin İklim Yönetişimi ve Sürdürülebilir Finansman Vizyonu

Antalya'nın iklim dirençli geleceği; güçlü kurumların, ortak aklın, bilimsel planlamanın ve sürdürülebilir finansman mekanizmalarının birlikte çalıştığı bütüncül bir yönetim modeli üzerine inşa edilmelidir. Bu vizyon; iklim değişikliğini yalnızca çevresel bir sorun olarak değil, ekonomik kalkınmayı, sosyal refahı, doğal kaynak yönetimini ve uluslararası rekabet gücünü doğrudan etkileyen stratejik bir dönüşüm alanı olarak değerlendirmektedir. Antalya'nın hedefi; iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlayan bir kent olmanın ötesine geçerek, yeşil dönüşümü yöneten, uluslararası iklim finansmanını etkin biçimde kullanan, yatırım üreten ve geliştirdiği uygulamalarla diğer kentlere örnek olan bir **iklim yönetişimi merkezi** hâline gelmektir. Bu dönüşüm, yalnızca kamu kurumlarının değil; özel sektörün, üniversitelerin, meslek kuruluşlarının, sivil toplumun ve vatandaşların ortak sorumluluğu ile gerçekleştirilebilecektir. Bu vizyonun temelinde **katılımcı yönetim anlayışı** yer almaktadır. Antalya'da iklim politikalarının hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi süreçleri; tüm paydaşların bilgi, deneyim ve katkılarını içeren çok aktörlü bir yönetim modeliyle yürütülmelidir. Böylece alınan kararların toplumsal kabulü güçlenecek, uygulamaların etkinliği artacak ve uzun vadeli politikaların sürdürülebilirliği güvence altına alınacaktır. İklim yönetişiminin ikinci temel bileşeni **bilimsel ve veri temelli yönetimdir**. Antalya'nın doğal kaynakları, sera gazı emisyonları, su tüketimi, enerji kullanımı, biyolojik çeşitlilik, ulaşım sistemleri, afet riskleri ve ekonomik göstergeleri düzenli olarak izlenmeli; karar alma süreçleri güncel ve güvenilir verilere dayandırılmalıdır. Dijital teknolojiler, yapay zekâ uygulamaları ve büyük veri analitiği kullanılarak oluşturulacak karar destek sistemleri, kaynakların daha etkin kullanılmasını ve yatırımların doğru önceliklendirilmesini sağlayacaktır.

Vizyonun üçüncü ayağını **sürdürülebilir finansman ekosistemi** oluşturmaktadır. Antalya'nın yeşil dönüşüm projeleri yalnızca kamu bütçeleriyle değil; uluslararası iklim fonları, kalkınma bankaları, Avrupa Birliği programları, yeşil tahviller, karbon piyasaları, etki yatırım fonları ve kamu-özel sektör iş birlikleriyle desteklenmelidir. Böylece iklim yatırımları süreklilik kazanacak, büyük ölçekli dönüşüm projeleri için gerekli finansman çeşitlendirilecektir.

Antalya'nın güçlü turizm ekonomisi, gelişmiş hizmet sektörü, tarımsal üretim kapasitesi ve özel sektör dinamizmi; yeşil finansman modellerinin uygulanması açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Özellikle su verimliliği, yenilenebilir enerji, döngüsel ekonomi, sürdürülebilir ulaşım, doğa temelli çözümler ve iklim dirençli altyapı yatırımları; uluslararası yatırımcılar açısından yüksek potansiyel taşıyan alanlar olarak değerlendirilmelidir. Bu vizyon doğrultusunda Antalya'nın temel hedeflerinden biri de **proje geliştiren değil, proje portföyü yöneten bir kent** olmaktır. Uluslararası standartlara uygun fizibilite çalışmaları hazırlanmış, çevresel ve ekonomik etkileri analiz edilmiş, finansman modelleri oluşturulmuş ve uygulanmaya hazır proje havuzları oluşturularak yatırım süreçleri hızlandırılmalıdır. Böylece finansman fırsatları ortaya çıktığında hızlı hareket edebilen kurumsal bir yapı oluşturulacaktır. İklim yönetişiminin önemli unsurlarından biri de **yerel kapasitenin güçlendirilmesidir**. Kamu kurumları, belediyeler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının proje geliştirme, iklim finansmanı, karbon yönetimi, sürdürülebilirlik raporlaması ve uluslararası fonlara erişim konularındaki teknik kapasiteleri sürekli geliştirilmelidir. Eğitim programları, teknik rehberlik hizmetleri ve bilgi paylaşım platformları bu sürecin ayrılmaz parçaları olmalıdır.

Antalya'nın uluslararası iş birliklerini güçlendirmesi de bu vizyonun önemli bileşenlerinden biridir. Akdeniz kentleriyle kurulacak ortaklıklar, uluslararası şehir ağlarına aktif katılım, kardeş şehir programları, üniversiteler arası araştırma iş birlikleri ve küresel iklim platformlarında etkin temsil; bilgi paylaşımını artıracak ve Antalya'nın uluslararası görünürlüğünü güçlendirecektir.

Bu vizyon aynı zamanda **şeffaflık ve hesap verebilirlik** ilkelerine dayanmaktadır. İklim hedefleri, uygulama sonuçları, yatırım performansları ve finansman kullanımları düzenli olarak kamuoyu ile paylaşılmalı; ilerleme göstergeleri bağımsız değerlendirme mekanizmalarıyla izlenmelidir. Bu yaklaşım hem toplumsal güveni artıracak hem de uluslararası yatırımcılar açısından Antalya'nın kurumsal güvenilirliğini güçlendirecektir.

Sonuç olarak Antalya'nın iklim yönetişimi ve sürdürülebilir finansman vizyonu; **ortak akıl, güçlü kurumlar, bilimsel yönetim, yenilikçi finansman, uluslararası iş birliği ve katılımcı yönetim** ilkeleri üzerine inşa edilmelidir. Bu vizyon hayata geçirildiğinde Antalya; yalnızca iklim değişikliğine uyum sağlayan bir kent değil, **iklim yatırımlarını yöneten, uluslararası finansmanı çekebilen, yeşil dönüşümü hızlandıran ve Akdeniz Havzası'nda sürdürülebilir yönetim modeliyle örnek gösterilen küresel ölçekte rekabetçi bir şehir** konumuna ulaşacaktır.

11.5 Stratejik Amaçlar

Antalya'nın iklim yönetişimi ve sürdürülebilir finansman stratejisinin temel amacı; iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum çalışmalarını güçlü kurumsal yapılar, etkin koordinasyon mekanizmaları, yenilikçi finansman araçları ve katılımcı yönetim anlayışıyla destekleyerek kentin 2050 İklim Dirençli Kent Vizyonu'nu hayata geçirmektir. Bu doğrultuda belirlenen stratejik amaçlar aşağıda sunulmaktadır.

11.5.1 Güçlü ve Bütünleşik İklim Yönetişimi Sisteminin Oluşturulması

İklim değişikliğiyle ilgili tüm politika, plan ve uygulamaların ortak hedefler doğrultusunda yürütülmesini sağlayacak kurumsal koordinasyon mekanizmalarının oluşturulması hedeflenmektedir.

Merkezi idare, yerel yönetimler, üniversiteler, özel sektör, meslek kuruluşları ve sivil toplum arasında güçlü iş birliği tesis edilerek iklim yönetişiminin bütüncül bir yapıya kavuşturulması amaçlanmaktadır.

11.5.2 Antalya İklim Eylem Yönetim Sisteminin Kurulması

Kentte yürütülen tüm iklim projelerinin tek bir çatı altında planlandığı, izlendiği ve değerlendirildiği dijital bir yönetim sistemi oluşturulması hedeflenmektedir.

Bu sistem sayesinde yatırım öncelikleri belirlenecek, uygulama süreçleri izlenecek ve kurumlar arasında bilgi paylaşımı güçlendirilecektir.

11.5.3 Uluslararası İklim Finansmanına Erişim Kapasitesinin Artırılması

Antalya'nın uluslararası iklim fonları, kalkınma bankaları, Avrupa Birliği programları, yeşil tahviller, karbon piyasaları ve sürdürülebilir finansman araçlarından daha etkin yararlanması amaçlanmaktadır.

Bu doğrultuda uluslararası standartlarda proje geliştirme ve finansman yönetimi kapasitesi güçlendirilecektir.

11.5.4 Antalya Yeşil Proje Portföyünün Oluşturulması

Su yönetimi, enerji dönüşümü, sürdürülebilir ulaşım, döngüsel ekonomi, ekosistem restorasyonu, afet direnci ve iklim uyum projelerinden oluşan yatırım yapılabilir proje portföyü hazırlanacaktır. Böylece finansman fırsatları ortaya çıktığında uygulamaya hazır proje havuzu oluşturulacaktır.

11.5.5 Bilimsel ve Veri Temelli Karar Alma Mekanizmalarının Geliştirilmesi

İklim politikalarının güvenilir verilere dayandırılması amacıyla sera gazı emisyonları, enerji tüketimi, su kullanımı, doğal kaynaklar, afet riskleri ve proje performanslarını izleyen ortak veri altyapısı oluşturulacaktır.

Karar süreçlerinde yapay zekâ, büyük veri analitiği ve dijital karar destek sistemlerinden yararlanılması hedeflenmektedir.

11.5.6 Yerel Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi

Kamu kurumları, belediyeler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının iklim değişikliği, karbon yönetimi, sürdürülebilirlik raporlaması, proje geliştirme ve uluslararası fon yönetimi konularındaki teknik kapasitelerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Sürekli eğitim programları ve bilgi paylaşım mekanizmaları bu sürecin temel araçları olacaktır.

11.5.7 Katılımcı ve Şeffaf Yönetim Kültürünün Yaygınlaştırılması

İklim politikalarının hazırlanması ve uygulanması süreçlerinde vatandaşların, akademik çevrelerin, meslek kuruluşlarının, özel sektörün ve sivil toplumun aktif katılımının sağlanması hedeflenmektedir.

Şeffaflık, hesap verebilirlik ve düzenli kamuoyu bilgilendirmesi yönetim anlayışının temel ilkeleri olacaktır.

11.5.8 Kamu-Özel Sektör İş Birliği Modellerinin Geliştirilmesi

Yeşil altyapı yatırımları, yenilenebilir enerji projeleri, su yönetimi, sürdürülebilir ulaşım ve iklim uyum yatırımlarında kamu-özel sektör iş birliklerinin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Bu sayede yatırım kapasitesi artırılırken finansman yükü çeşitlendirilmiş olacaktır.

11.5.9 Antalya'nın Uluslararası İklim Diplomasisinin Güçlendirilmesi

Antalya'nın uluslararası şehir ağları, iklim platformları, kardeş şehir programları ve küresel sürdürülebilirlik girişimleri içerisinde daha etkin rol alması hedeflenmektedir.

Kentin uluslararası görünürlüğü artırılarak yeni finansman ve iş birliği fırsatlarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

11.5.10 İklim Performansının Düzenli İzlenmesi ve Raporlanması

Hazırlanan stratejilerin uygulanma düzeyi, performans göstergeleri aracılığıyla düzenli olarak izlenecek ve kamuoyu ile paylaşılacaktır.

İzleme ve değerlendirme sistemi sayesinde uygulama süreçleri sürekli geliştirilecek ve gerektiğinde politika revizyonları yapılacaktır.

11.5.11 Yeşil Ekonomi ve Sürdürülebilir Yatırım Ekosisteminin Desteklenmesi

İklim yatırımlarının yalnızca çevresel değil; ekonomik büyüme, istihdam, inovasyon ve uluslararası rekabet gücü açısından da değerlendirilmesi hedeflenmektedir.

Yeşil girişimcilik, temiz teknoloji yatırımları ve sürdürülebilir iş modelleri desteklenerek Antalya'nın yeşil ekonomi kapasitesi güçlendirilecektir.

11.5.12 Antalya'nın Akdeniz'in İklim Yönetişimi ve Finansman Merkezi Hâline Getirilmesi

Tüm bu stratejik amaçların ortak hedefi; Antalya'yı yalnızca iklim değişikliğine uyum sağlayan bir kent değil, **iklim finansmanını yöneten, uluslararası yatırım çeken, yenilikçi yönetim modelleri geliştiren ve yeşil dönüşüm projelerini başarıyla uygulayan Akdeniz Havzası'nın örnek iklim yönetişimi merkezlerinden biri hâline getirmektir.**

Bu hedef doğrultusunda oluşturulacak güçlü yönetim ve sürdürülebilir finansman sistemi, raporun önceki bölümlerinde ortaya konulan su, enerji, tarım, ekosistem, turizm, sanayi, mavi ekonomi ve ulaşım politikalarının etkin biçimde uygulanmasını sağlayacak temel kurumsal altyapıyı oluşturacaktır.

11.6 Politikalar

Antalya'nın iklim yönetişimi ve sürdürülebilir finansman politikaları; güçlü kurumsal koordinasyon, katılımcı yönetim, bilimsel karar alma, yenilikçi finansman mekanizmaları ve uluslararası iş birlikleri temelinde şekillendirilmiştir. Bu politikalar, raporun önceki bölümlerinde ortaya konulan tüm sektörel hedeflerin uygulanmasını sağlayacak ortak yönetim altyapısını oluşturmayı amaçlamaktadır.

11.6.1 Antalya İklim Yönetişim Kurulu'nun Oluşturulması

Kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, meslek kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum temsilcilerinin yer aldığı sürekli çalışan bir **Antalya İklim Yönetişim Kurulu** oluşturulacaktır.

Kurul; stratejik karar alma, kurumlar arası koordinasyon, proje önceliklendirmesi ve uygulama süreçlerinin izlenmesinden sorumlu olacaktır.

11.6.2 Antalya İklim Koordinasyon Merkezi'nin Kurulması

Kentte yürütülen tüm iklim projelerinin planlanması, teknik koordinasyonu, veri yönetimi ve uluslararası ilişkilerinin yürütülmesi amacıyla profesyonel bir **İklim Koordinasyon Merkezi** oluşturulacaktır.

Merkez; proje geliştirme, teknik destek, uluslararası fon yönetimi ve yatırım koordinasyonu konularında tüm kurumlara hizmet verecektir.

11.6.3 Antalya İklim Finansmanı Ofisinin Kurulması

Uluslararası finans kuruluşlarıyla ilişkilerin yürütülmesi, fon başvurularının hazırlanması, yatırımcı ilişkilerinin geliştirilmesi ve finansman modellerinin oluşturulması amacıyla uzmanlaşmış bir İklim Finansmanı Ofisi kurulacaktır.

Bu yapı sayesinde Antalya'nın uluslararası iklim fonlarından aldığı payın artırılması hedeflenmektedir.

11.6.4 Antalya Yeşil Proje Bankasının Oluşturulması

Kent genelinde uygulanması planlanan tüm iklim projeleri; teknik fizibiliteleri, yatırım maliyetleri, finansman modelleri, çevresel etkileri ve ekonomik geri dönüşleriyle birlikte dijital bir Yeşil Proje Bankası içerisinde toplanacaktır.

Bu sistem yatırımcılar ile proje sahiplerini buluşturan dinamik bir yatırım platformu olarak çalışacaktır.

11.6.5 Uluslararası İklim Finansmanına Erişim Stratejisinin Uygulanması

Yeşil İklim Fonu, Küresel Çevre Fonu, kalkınma bankaları, Avrupa Birliği finansman programları, karbon piyasaları ve diğer sürdürülebilir finansman kaynaklarına yönelik kurumsal başvuru süreçleri standartlaştırılacaktır.

Her yıl belirlenen öncelikli projeler için uluslararası finansman başvuruları hazırlanacaktır.

11.6.6 Kamu-Özel Sektör İş Birliği Modellerinin Yaygınlaştırılması

Su yönetimi, yenilenebilir enerji, sürdürülebilir ulaşım, döngüsel ekonomi ve iklim dirençli altyapı yatırımlarında kamu-özel sektör iş birliği modelleri geliştirilecektir.

Risk paylaşımı, uzun vadeli finansman ve performansa dayalı yatırım modelleri teşvik edilecektir.

11.6.7 Antalya İklim Veri Platformunun Kurulması

İklim göstergeleri, sera gazı emisyonları, enerji tüketimi, su kaynakları, doğal ekosistemler, afet riskleri ve proje performanslarını izleyen ortak dijital veri platformu oluşturulacaktır.

Tüm kurumlar ortak veri standartları kullanarak sisteme veri sağlayacak ve karar alma süreçleri gerçek zamanlı bilgilerle desteklenecektir.

11.6.8 Dijital İzleme ve Performans Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi

Hazırlanan strateji ve projelerin uygulama performansı; dijital gösterge panelleri, performans endeksleri ve düzenli değerlendirme raporlarıyla takip edilecektir.

Her politika alanı için ölçülebilir performans göstergeleri belirlenecek ve yıllık ilerleme raporları yayımlanacaktır.

11.6.9 Yerel Kapasite Geliştirme Programlarının Uygulanması

Kamu kurumları, belediyeler, özel sektör, meslek kuruluşları ve sivil toplum temsilcilerine yönelik sürekli eğitim programları düzenlenecektir.

İklim finansmanı, karbon yönetimi, sürdürülebilirlik raporlaması, proje geliştirme ve uluslararası fon yönetimi konularında uzman insan kaynağı yetiştirilecektir.

11.6.10 Katılımcı Karar Alma Mekanizmalarının Güçlendirilmesi

İklim politikalarının hazırlanması ve uygulanması süreçlerinde toplumun tüm kesimlerinin aktif katılımını sağlayacak dijital platformlar, çalıştaylar, danışma kurulları ve tematik çalışma grupları oluşturulacaktır.

Katılımcı yönetim anlayışı tüm uygulamaların temel ilkelerinden biri olacaktır.

11.6.11 Antalya İklim İnovasyon ve Girişimcilik Ekosisteminin Desteklenmesi

Üniversiteler, teknoparklar, araştırma merkezleri ve özel sektör iş birliğiyle temiz teknolojiler, yapay zekâ uygulamaları, karbon yönetimi, enerji verimliliği ve döngüsel ekonomi alanlarında yenilikçi girişimler desteklenecektir.

Yeşil girişimcilik programları ve yatırım hızlandırıcı mekanizmalar geliştirilecektir.

11.6.12 Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik Mekanizmalarının Güçlendirilmesi

İklim yatırımları, finansman kullanımı, uygulama sonuçları ve performans göstergeleri düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Bağımsız değerlendirme mekanizmaları oluşturularak uygulamaların etkinliği ve kaynak kullanımının verimliliği düzenli biçimde denetlenecektir.

11.6.13 Bölgesel ve Uluslararası İş Birliklerinin Geliştirilmesi

Antalya'nın Akdeniz kentleri, uluslararası şehir ağları, kalkınma kuruluşları ve küresel iklim platformlarıyla iş birlikleri güçlendirilecektir.

Ortak projeler, bilgi paylaşımı ve uluslararası yatırım programları aracılığıyla Antalya'nın küresel iklim diplomasisindeki etkinliği artırılacaktır.

11.6.14 COP31 Sonrası Antalya İklim Uygulama Programının Hayata Geçirilmesi

Bu raporda ortaya konulan politika ve projelerin yalnızca COP31 hazırlıkları kapsamında değil, uzun vadeli bir dönüşüm programı olarak uygulanmasını sağlayacak **Antalya İklim Uygulama Programı** oluşturulacaktır. Program; kısa, orta ve uzun vadeli uygulama takvimleri, performans göstergeleri, sorumlu kurumlar, finansman kaynakları ve izleme mekanizmalarını içeren yaşayan bir yönetim modeli olarak sürekli güncellenecektir. Böylece Antalya, raporun ortaya koyduğu vizyonu somut yatırımlara ve ölçülebilir sonuçlara dönüştüren, kurumsal kapasitesi yüksek ve uluslararası ölçekte örnek gösterilen bir iklim yönetimi sistemi oluşturacaktır.

11.7 Öncelikli Projeler

Antalya'nın iklim yönetişimi ve sürdürülebilir finansman vizyonunun hayata geçirilmesi amacıyla aşağıda yer alan öncelikli projelerin kısa, orta ve uzun vadeli uygulama programları kapsamında gerçekleştirilmesi önerilmektedir. Bu projeler; kurumsal kapasiteyi güçlendirmeyi, uluslararası finansman kaynaklarına erişimi artırmayı ve iklim yatırımlarının etkin biçimde yönetilmesini sağlayacak temel dönüşüm araçlarını oluşturmaktadır.

11.7.1 Antalya İklim Yönetişim Merkezi Projesi

Antalya'da iklim değışikliğiyle ilgili tüm kurum ve kuruluşların koordinasyonunu sağlayacak, stratejik planlama, veri yönetimi, proje geliştirme ve uygulama süreçlerini yönetecek merkezi bir yapı kurulacaktır. Merkez; kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, özel sektör ve sivil toplum arasında sürekli koordinasyon sağlayan ortak çalışma platformu olarak faaliyet gösterecektir.

11.7.2 Antalya İklim Finansmanı ve Proje Geliştirme Merkezi

Uluslararası iklim fonlarına erişim amacıyla proje geliştirme, finansal modelleme, fizibilite hazırlama ve yatırımcı ilişkilerini yürütecek uzmanlaşmış bir merkez oluşturulacaktır.

Merkez; Antalya'nın uluslararası fonlardan yararlanma kapasitesini artıracak profesyonel proje geliştirme altyapısını oluşturacaktır.

11.7.3 Antalya Yeşil Proje Portföyü Programı

Su yönetimi, enerji, sürdürülebilir turizm, tarım, ulaşım, mavi ekonomi, ekosistem restorasyonu ve dirençli kentleşme alanlarında yatırım yapılabilir proje havuzu hazırlanacaktır.

Her proje için teknik fizibilite, ekonomik analiz, karbon azaltım potansiyeli, iklim uyum katkısı ve finansman modeli oluşturulacaktır.

11.7.4 Antalya İklim Veri ve Karar Destek Platformu

Kent genelindeki tüm çevresel, ekonomik ve sosyal verileri tek merkezde toplayan dijital bir veri platformu kurulacaktır.

Platform; sera gazı emisyonları, enerji tüketimi, su yönetimi, afet riskleri, karbon yutak alanları ve iklim göstergelerini gerçek zamanlı izleyerek karar vericilere bilimsel destek sağlayacaktır.

11.7.5 Antalya İklim Gözlemevi

İklim değışikliğinin kent üzerindeki etkilerini uzun dönemli olarak izlemek amacıyla üniversiteler ve araştırma kuruluşları iş birliğiyle Antalya İklim Gözlemevi kurulacaktır.

Merkez; iklim senaryoları, risk analizleri, erken uyarı sistemleri ve bilimsel araştırmaların koordinasyonunu sağlayacaktır.

11.7.6 Antalya Yeşil Finansman Zirvesi

Her yıl düzenlenecek uluslararası bir zirve ile yatırımcılar, kalkınma bankaları, iklim fonları, özel sektör ve kamu kurumları Antalya’da bir araya getirilecektir.

Bu organizasyon sayesinde Antalya’nın yeşil yatırım projeleri uluslararası yatırımcılara tanıtılacak ve yeni finansman ortaklıkları geliştirilecektir.

11.7.7 Antalya Karbon Yönetim ve Emisyon İzleme Sistemi

Kent genelindeki sera gazı emisyonlarını düzenli olarak ölçen, raporlayan ve azaltım politikalarını yönlendiren dijital karbon yönetim sistemi kurulacaktır.

Sistem; sektör bazlı emisyon analizleri yaparak karbon nötr hedeflerine yönelik ilerlemeyi sürekli izleyecektir.

11.7.8 Antalya Yeşil Yatırım Portalı

Kamu ve özel sektör tarafından geliştirilen yeşil yatırım projelerinin yatırımcılarla buluşmasını sağlayacak dijital yatırım platformu oluşturulacaktır.

Portal; proje bilgileri, finansman ihtiyaçları, yatırım fırsatları ve uluslararası fon çağrılarını tek noktada bir araya getirecektir.

11.7.9 Antalya İklim Akademisi

Kamu çalışanları, belediyeler, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve gençler için sürekli eğitim programları düzenleyecek Antalya İklim Akademisi kurulacaktır.

Akademi; iklim finansmanı, karbon yönetimi, sürdürülebilirlik raporlaması, proje yönetimi, yeşil ekonomi ve döngüsel kalkınma alanlarında uzman insan kaynağı yetiştirecektir.

11.7.10 Antalya Akıllı Yönetişim ve Dijital Dönüşüm Programı

Yapay zekâ, büyük veri analitiği, coğrafi bilgi sistemleri ve dijital karar destek uygulamaları kullanılarak Antalya’nın iklim yönetişim altyapısı dijitalleştirilecektir.

Bu program sayesinde planlama, yatırım yönetimi ve performans değerlendirme süreçleri daha hızlı, şeffaf ve veriye dayalı hâle gelecektir.

11.7.11 Antalya Uluslararası İklim İş Birliği Programı

Akdeniz kentleri, uluslararası kuruluşlar, üniversiteler ve kalkınma ajanslarıyla ortak araştırma ve yatırım programları geliştirilecektir.

Bu program kapsamında ortak fon başvuruları hazırlanacak, teknik bilgi paylaşımı artırılacak ve Antalya’nın küresel görünürlüğü güçlendirilecektir.

11.7.12 Antalya İklim Girişimciliği ve Yeşil İnovasyon Merkezi

Temiz teknoloji, döngüsel ekonomi, enerji verimliliği, su teknolojileri, karbon yönetimi ve sürdürülebilir turizm alanlarında faaliyet gösterecek girişimcilik merkezi kurulacaktır.

Merkez; yenilikçi iş fikirlerinin geliştirilmesini, yatırımcılarla buluşmasını ve yeşil ekonominin büyümesini destekleyecektir.

11.7.13 Antalya İklim Finansmanı Hazırlık Programı

Uluslararası fonlardan yararlanabilecek kurumların teknik hazırlık süreçlerini desteklemek amacıyla proje hazırlık fonu ve teknik danışmanlık programı oluşturulacaktır.

Program kapsamında fizibilite çalışmaları, çevresel etki değerlendirmeleri, finansal analizler ve uluslararası başvuru dosyaları hazırlanacaktır.

11.7.14 Antalya COP31 Miras Programı

COP31 sonrasında raporda önerilen politika ve projelerin sürekliliğini sağlamak amacıyla uzun vadeli bir uygulama programı oluşturulacaktır.

Bu program; Antalya'nın iklim değişikliğiyle mücadele çalışmalarını tek seferlik bir organizasyonun ötesine taşıyarak kalıcı bir kalkınma modeline dönüştürecek, kentin uluslararası iklim diplomasisindeki konumunu güçlendirecek ve Antalya'yı **Akdeniz Havzası'nın iklim yönetişi, proje geliştirme ve sürdürülebilir finansman alanındaki öncü şehirlerinden biri** hâline getirecektir.

11.8 Antalya Sürdürülebilir Yönetişim ve İklim Finansmanı Deklarasyonu

Antalya, iklim değişikliğinin yalnızca çevresel bir tehdit değil; ekonomik kalkınmayı, toplumsal refahı, doğal kaynak güvenliğini ve yaşam kalitesini doğrudan etkileyen küresel bir dönüşüm süreci olduğunun bilinciyle hareket etmektedir.

Bu anlayış doğrultusunda Antalya; iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum çalışmalarını güçlü yönetim, bilimsel planlama, katılımcı karar alma, yenilikçi finansman modelleri ve uluslararası iş birlikleri temelinde yürütmeyi ortak bir sorumluluk olarak kabul etmektedir.

Bu deklarasyon; Antalya'nın kamu kurumları, yerel yönetimleri, üniversiteleri, özel sektörü, meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve tüm vatandaşları adına ortak bir gelecek vizyonunu ortaya koymaktadır.

Bu kapsamda Antalya aşağıdaki temel ilkelere bağlılığını ilan etmektedir.

1. Ortak Yönetişim İlkesi

İklim değişikliğiyle mücadele; tüm kurumların, özel sektörün, akademinin ve toplumun ortak sorumluluğudur.

Antalya, katılımcı, şeffaf ve hesap verebilir yönetim anlayışını tüm iklim politikalarının temel ilkesi olarak benimsemektedir.

2. Bilimsel ve Veri Temelli Karar Alma İlkesi

Tüm planlama ve yatırım kararları bilimsel araştırmalar, güvenilir veriler, iklim senaryoları ve performans göstergeleri doğrultusunda yürütülecektir.

Bilimsel bilgi, Antalya'nın iklim politikalarının temel referansını oluşturacaktır.

3. Sürdürülebilir Finansman İlkesi

İklim yatırımlarının uzun vadeli başarısı için ulusal ve uluslararası finansman kaynaklarının etkin kullanılması temel öncelik olacaktır.

Yeşil finansman araçları, iklim fonları, kalkınma bankaları, karbon piyasaları ve kamu-özel sektör iş birlikleri Antalya'nın dönüşüm sürecinin temel finansman araçları olacaktır.

4. Kuşaklar Arası Adalet İlkesi

Doğal kaynakların korunması yalnızca bugünün değil, gelecek kuşakların da hakkıdır. Antalya, doğal sermayesini koruyan ve gelecek nesillere daha yaşanabilir bir kent bırakan sürdürülebilir kalkınma anlayışını benimsemektedir.

5. Şeffaflık ve Hesap Verebilirlik İlkesi

İklim yatırımları, finansman kullanımı ve uygulama sonuçları düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılacaktır. Performans göstergeleri bağımsız değerlendirme mekanizmalarıyla izlenecek ve sürekli geliştirilecektir.

6. Uluslararası İş Birliği İlkesi

Antalya; Akdeniz kentleri, uluslararası kuruluşlar, kalkınma bankaları ve küresel iklim ağlarıyla güçlü iş birlikleri geliştirmeyi taahhüt etmektedir. Bilgi paylaşımı ve ortak projeler yoluyla küresel iklim mücadelesine aktif katkı sunulacaktır.

7. Yenilikçilik ve Dijital Dönüşüm İlkesi

Yapay zekâ, büyük veri, dijital karar destek sistemleri ve yenilikçi teknolojiler; iklim yönetişiminin ayrılmaz bir parçası olacaktır.

Teknolojik dönüşüm, kamu yönetimi ve özel sektör uygulamalarında sürdürülebilirliği destekleyen temel araçlardan biri olarak değerlendirilecektir.

8. Yeşil Ekonomi ve Adil Dönüşüm İlkesi

İklim politikaları ekonomik büyümeyi destekleyen, istihdam oluşturan ve toplumsal refahı artıran yeşil dönüşüm anlayışıyla uygulanacaktır.

Dönüşüm sürecinde hiçbir sektörün ve hiçbir toplumsal kesimin geride bırakılmaması esas alınacaktır.

9. Yerelden Küresele Etki İlkesi

Antalya'da geliştirilecek başarılı uygulamaların Türkiye'ye ve Akdeniz Havzası'na örnek olması hedeflenmektedir.

Yerel ölçekte geliştirilen çözümler küresel iklim mücadelesine katkı sağlayacak uygulama modellerine dönüştürülecektir.

10. Antalya 2050 Ortak Gelecek Taahhüdü

Antalya; iklim değişikliğini yalnızca yönetilmesi gereken bir risk olarak değil, sürdürülebilir kalkınmayı hızlandıracak stratejik bir fırsat olarak değerlendirmektedir.

Bu doğrultuda kent; su kaynaklarını koruyan, enerjisini verimli kullanan, doğal ekosistemlerini güçlendiren, dirençli altyapılar geliştiren, yeşil ekonomiyi büyüten ve uluslararası iklim finansmanını etkin kullanan örnek bir şehir olmayı hedeflemektedir.

Bu deklarasyonla Antalya, **2050 yılına kadar iklim dirençli, düşük karbonlu, sürdürülebilir, kapsayıcı ve yüksek yaşam kalitesine sahip bir dünya kenti olma hedefini** ortak iradesi olarak benimsemektedir.

Bu ortak irade; yalnızca bugünün ihtiyaçlarını karşılayan değil, gelecek kuşakların haklarını gözetken, doğal kaynaklarını koruyan, ekonomik rekabet gücünü artıran ve uluslararası düzeyde örnek gösterilen bir Antalya'nın inşasına yönelik güçlü bir taahhüttür.

Böylece Antalya, **Akdeniz Havzası'nın sürdürülebilir yönetim, iklim finansmanı ve yeşil kalkınma alanında öncü şehirlerinden biri olma** vizyonunu kararlılıkla hayata geçireceğini tüm paydaşlarıyla birlikte ilan etmektedir.

11.9 Yönetişim Modeli

Antalya'nın 2050 İklim Dirençli Kent Vizyonu'nun başarıya ulaşması; yalnızca doğru stratejilerin belirlenmesine değil, bu stratejileri hayata geçirecek güçlü, katılımcı ve sürdürülebilir bir yönetim modelinin oluşturulmasına bağlıdır. Bu nedenle önerilen yönetim modeli; kurumlar arası koordinasyonu güçlendiren, bilimsel bilgiye dayanan, şeffaflığı esas alan, finansman kapasitesini artıran ve uygulama performansını sürekli izleyen dinamik bir yönetim sistemi olarak tasarlanmıştır. Önerilen model; merkezi idare, yerel yönetimler, üniversiteler, özel sektör, meslek kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve vatandaşların ortak sorumluluk anlayışıyla hareket ettiği çok paydaşlı bir yönetim yapısını esas almaktadır. Böylece iklim değişikliğiyle mücadele ve uyum politikalarının sahiplenilmesi, uygulanması ve sürekli geliştirilmesi mümkün olacaktır.

11.9.1 Antalya İklim Yüksek Kurulu

Yönetişim modelinin en üst karar organı olarak **Antalya İklim Yüksek Kurulu** oluşturulmalıdır. Kurul; merkezi idarenin ilgili kurumları, Antalya Büyükşehir Belediyesi, ilçe belediyeleri, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, ticaret ve sanayi odaları, turizm sektörü temsilcileri, tarım kuruluşları, finans kuruluşları ve sivil toplum platformlarının üst düzey temsilcilerinden oluşmalıdır. Kurulun temel görevleri şunlardır:

- Antalya'nın iklim vizyonunu belirlemek.
- Stratejik öncelikleri onaylamak.
- Kurumlar arası koordinasyonu sağlamak.
- Büyük ölçekli yatırımların önceliklerini belirlemek.
- Yıllık performans raporlarını değerlendirmek.
- Uluslararası iş birliklerini yönlendirmek.

Kurul, yılda en az iki kez olağan toplantı yapmalı; ihtiyaç duyulması hâlinde olağanüstü toplantılar gerçekleştirebilmelidir.

11.9.2 Antalya İklim Koordinasyon Merkezi

Yüksek Kurulun kararlarını uygulayacak profesyonel yürütme birimi olarak **Antalya İklim Koordinasyon Merkezi** kurulmalıdır. Merkez;

Proje geliştirme, teknik koordinasyon, veri yönetimi, uluslararası ilişkiler, finansman süreçleri, performans izleme ve paydaş koordinasyonu gibi görevleri yerine getirmelidir.

Merkez aynı zamanda Antalya'nın iklim projeleri için ortak sekretarya görevi üstlenmeli ve kurumlar arasındaki bilgi akışını sağlamalıdır. Merkez aynı zamanda Antalya'nın iklim projeleri için ortak sekretarya görevi üstlenmeli ve kurumlar arasındaki bilgi akışını sağlamalıdır.

11.9.3 Tematik Çalışma Kurulları

Raporda yer alan tüm sektörler için sürekli çalışan tematik çalışma kurulları oluşturulmalıdır. Bu kurullar;

- Su Yönetimi
- Enerji ve Karbon Azaltımı
- Tarım ve Gıda Güvenliği
- Ekosistem ve Biyoçeşitlilik
- Sürdürülebilir Turizm
- Sanayi ve Döngüsel Ekonomi
- Mavi Ekonomi
- Ulaşım ve Hareketlilik
- Dirençli Kentleşme
- İklim Finansmanı ve Yönetişim

başlıklarında faaliyet göstermelidir. Her kurul; ilgili kamu kurumları, üniversiteler, sektör temsilcileri ve sivil toplum kuruluşlarından oluşmalı, politika önerileri geliştirmeli ve uygulama süreçlerini takip etmelidir.

11.9.4 Antalya İklim Finansmanı Platformu

Kamu kurumları ile ulusal ve uluslararası yatırımcıları bir araya getirecek **Antalya İklim Finansmanı Platformu** oluşturulmalıdır. Platform;

- Yatırım fırsatlarını tanıtmalı,
- Finansman modelleri geliştirmeli,
- Yatırımcı ilişkilerini yürütmeli,
- Fon başvurularını koordine etmeli,
- Uluslararası finans kuruluşlarıyla sürekli iletişim kurmalıdır.

Bu yapı Antalya'nın iklim yatırımlarını hızlandıracak en önemli finansman mekanizmalarından biri olacaktır.

11.9.5 Antalya İklim Veri ve İzleme Sistemi

Kentte yürütülen tüm çalışmalar ortak dijital altyapı üzerinden izlenmelidir. Bu sistem; sera gazı emisyonlarını, karbon azaltımlarını, su tüketimini, enerji verimliliğini, doğal alanları, proje performanslarını, finansman kullanımını, uygulama göstergelerini gerçek zamanlı olarak takip etmelidir. Bu sayede karar alma süreçleri sürekli güncellenen bilimsel verilerle desteklenecektir.

11.9.6 Antalya İklim Proje Portföy Yönetim Sistemi

Raporda önerilen tüm projeler, tek bir dijital proje yönetim sistemi içerisinde izlenmelidir. Her proje için;

- Sorumlu kurum,
- Uygulama takvimi,
- Finansman modeli,
- Yatırım tutarı,
- Karbon azaltım katkısı,
- İklim uyum katkısı,
- Performans göstergeleri

Ayrı ayrı tanımlanmalıdır. Böylece yatırım süreçleri şeffaf biçimde yönetilebilecektir.

11.9.7 Paydaş Katılım Mekanizması

Yönetişim modeli yalnızca kamu kurumlarından oluşmamalıdır. Vatandaşların, gençlerin, kadınların, meslek odalarının, özel sektörün, üniversitelerin ve sivil toplum kuruluşlarının karar alma süreçlerine düzenli katılımını sağlayacak mekanizmalar kurulmalıdır. Dijital katılım platformları, yıllık iklim forumları, tematik çalıştaylar ve kamu istişare toplantıları bu sürecin temel araçları olmalıdır.

11.9.8 Performans İzleme ve Değerlendirme Sistemi

Her politika ve proje için ölçülebilir performans göstergeleri belirlenmelidir. Uygulamalar; yıllık performans raporları, bağımsız değerlendirmeler, sürdürülebilirlik göstergeleri, karbon azaltım sonuçları, ekonomik katkılar, sosyal etkiler çerçevesinde düzenli olarak analiz edilmelidir. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda politika güncellemeleri yapılmalıdır.

11.9.9 Uluslararası İş Birliği ve Temsil Mekanizması

Antalya'nın uluslararası görünürlüğünü artırmak amacıyla sürekli çalışan bir uluslararası temsil mekanizması oluşturulmalıdır. Bu yapı;

- Cop süreçleri,
- Akdeniz şehir ağları,
- Uluslararası belediye birlikleri,
- Kalkınma bankaları,
- Yatırım kuruluşları,
- Üniversite ağları

ile sürekli iş birliği geliştirmelidir. Antalya'nın uluslararası proje üretme ve yatırım çekme kapasitesi bu mekanizma aracılığıyla güçlendirilmelidir.

11.9.10 Sürekli Gelişim ve Kurumsal Öğrenme Modeli

İklim değişikliği dinamik bir süreç olduğundan yönetim modeli de sürekli gelişime açık olmalıdır. Yeni teknolojiler, bilimsel gelişmeler, uluslararası düzenlemeler ve finansman araçları düzenli olarak takip edilmeli; Antalya'nın stratejileri belirli aralıklarla güncellenmelidir. Kurumsal öğrenmeyi esas alan bu yaklaşım sayesinde Antalya, değişen küresel koşullara hızla uyum sağlayabilen dirençli bir yönetim yapısına kavuşacaktır.

Genel Değerlendirme

Önerilen yönetim modeli; karar alma, uygulama, finansman, izleme ve sürekli iyileştirme süreçlerini tek bir sistem altında bütünleştirmektedir. Böylece rapordaki alan su yönetimi, enerji, tarım, ekosistem, turizm, sanayi, mavi ekonomi, ulaşım ve dirençli kentleşme politikaları birbirini tamamlayan ortak bir yönetim modeliyle hayata geçirilecektir. Bu modelin uygulanmasıyla Antalya; **iklim politikalarını planlayan değil uygulayan, proje hazırlayan değil yatırım gerçekleştiren, uluslararası fonları takip eden değil yönlendiren ve Akdeniz Havzası'nda iklim yönetimi alanında referans gösterilen bir şehir** olma hedefine güçlü kurumsal altyapısıyla ulaşabilecektir.

11.10 Sonuç ve Değerlendirme

İklim değişikliği, yalnızca çevresel etkileriyle değil; ekonomik, sosyal ve yönetsel boyutlarıyla da kentlerin geleceğini yeniden şekillendiren en önemli küresel dönüşüm süreçlerinden biridir. Bu nedenle iklim dirençli bir gelecek inşa edebilmek, yalnızca doğru politikalar geliştirmekle değil; bu politikaları uygulayabilecek güçlü kurumlar, sürdürülebilir finansman mekanizmaları ve ortak bir yönetim kültürü oluşturmakla mümkündür.

Bu raporun önceki bölümlerinde Antalya'nın su yönetimi, enerji dönüşümü, sürdürülebilir tarım, ekosistemlerin korunması, dirençli kentleşme, döngüsel ekonomi, sürdürülebilir turizm, mavi ekonomi ve ulaşım alanlarında ortaya konulan stratejiler; ancak güçlü bir yönetim modeli ve etkin finansman altyapısıyla kalıcı sonuçlar üretebilecektir. Dolayısıyla yönetim ve finansman, raporun son bölümünü oluşturan bağımsız bir başlık olmanın ötesinde, tüm stratejik hedefleri birbirine bağlayan temel uygulama mekanizmasıdır. Antalya; güçlü ekonomisi, uluslararası turizm kimliği, gelişmiş hizmet sektörü, tarımsal üretim kapasitesi, üniversiteleri, girişimcilik potansiyeli ve aktif sivil toplum yapısıyla

Türkiye'nin iklim dönüşümünü yönetebilecek en yüksek kapasiteye sahip şehirlerinden biridir. Bu potansiyelin ortak bir vizyon doğrultusunda harekete geçirilmesi, yalnızca çevresel sürdürülebilirliği değil; ekonomik büyümeyi, yatırım kapasitesini ve uluslararası rekabet gücünü de önemli ölçüde artıracaktır.

Önümüzdeki dönemde kentlerin başarısı, sahip oldukları doğal kaynaklardan çok; bu kaynakları nasıl yönettikleri, ne ölçüde uluslararası yatırım çekebildikleri ve iklim risklerini ne kadar etkin yönettikleriyle değerlendirilecektir. Bu nedenle Antalya'nın önünde duran en önemli hedeflerden biri; proje geliştiren bir şehir olmanın ötesine geçerek, **uluslararası finansmana erişebilen, yatırım süreçlerini yöneten ve yeşil kalkınmayı hızlandıran kurumsal bir ekosistem** oluşturmaktır. Raporda önerilen yönetim modeli; kurumlar arası koordinasyonu güçlendiren, veri temelli karar alma süreçlerini destekleyen, katılımcılığı esas alan ve performans odaklı çalışan bütünleşik bir yapıyı öngörmektedir. Bu model sayesinde kamu kurumları, yerel yönetimler, özel sektör, üniversiteler, meslek kuruluşları ve sivil toplum aynı hedef doğrultusunda hareket ederek Antalya'nın iklim dönüşümünü ortak bir sorumluluk anlayışıyla yönetecektir.

Finansman açısından ise Antalya'nın yalnızca ulusal kaynaklara bağlı kalmadan, uluslararası iklim fonları, kalkınma bankaları, yeşil tahviller, karbon piyasaları, etki yatırım fonları ve kamu-özel sektör iş birliği modellerini etkin biçimde kullanması büyük önem taşımaktadır. Bu yaklaşım, iklim yatırımlarının sürekliliğini sağlayacak, büyük ölçekli projelerin hayata geçirilmesini kolaylaştıracak ve kentin küresel yatırım ağları içerisindeki konumunu güçlendirecektir.

Bu süreçte proje hazırlama kapasitesi, teknik uzmanlık, dijital veri yönetimi ve performans izleme sistemleri Antalya'nın en önemli rekabet avantajlarından biri hâline gelmelidir. Hazırlanan her yatırımın uluslararası standartlarda fizibiliteye sahip olması, çevresel ve ekonomik etkilerinin ölçülebilmesi ve finansman kuruluşlarının beklentilerine uygun şekilde yapılandırılması, yatırım başarısını doğrudan etkileyecektir. Aynı zamanda iklim dönüşümü; yalnızca kamu kurumlarının değil, toplumun tamamının ortak sorumluluğudur. Vatandaşların, gençlerin, kadınların, girişimcilerin, akademik dünyanın ve özel sektörün sürece aktif katılımı; iklim politikalarının benimsenmesini, uygulanmasını ve sürdürülebilirliğini güçlendirecektir. Güçlü bir yönetim modeli, yalnızca kurumları değil, toplumun tüm kesimlerini aynı gelecek vizyonu etrafında buluşturabilen bir sistemdir.

Antalya'nın önünde tarihi bir fırsat bulunmaktadır. İklim değişikliği, doğru yönetildiğinde yalnızca riskleri azaltan değil; yeni yatırım alanları oluşturan, yüksek katma değerli sektörleri geliştiren, yeşil istihdamı artıran ve uluslararası rekabet gücünü yükselten stratejik bir kalkınma aracına dönüşebilir. Bu nedenle iklim politikaları, çevre politikalarının ötesinde; ekonomik kalkınmanın, sosyal dayanıklılığın ve yaşam kalitesinin temel bileşeni olarak değerlendirilmelidir.

Bu rapor kapsamında ortaya konulan vizyon; Antalya'nın yalnızca iklim değişikliğine uyum sağlayan bir şehir olmasını değil, aynı zamanda **Akdeniz Havzası'nda iklim yönetimi, yeşil finansman, sürdürülebilir yatırım ve dirençli kalkınma alanlarında öncü bir merkez** hâline gelmesini hedeflemektedir. Bu hedef; güçlü liderlik, ortak akıl, bilimsel yaklaşım ve kararlı uygulama iradesiyle ulaşılabilecek gerçekçi ve uygulanabilir bir yol haritası sunmaktadır. Sonuç olarak Antalya'nın geleceği; doğal zenginliklerini koruyan, ekonomik büyümesini sürdürülebilirlik ilkeleriyle destekleyen, uluslararası finansman kaynaklarını etkin kullanan, iklim risklerini yöneten ve toplumun tüm kesimlerini ortak hedeflerde buluşturan güçlü bir yönetim anlayışıyla şekillenecektir.

2050 vizyonuna giden yolda Antalya'nın en büyük gücü; sahip olduğu doğal ve ekonomik potansiyel kadar, ortak akıl üretebilen kurumları, birlikte hareket edebilen paydaşları ve geleceği bugünden planlama iradesidir. Bu irade, Antalya'yı yalnızca Türkiye'nin değil, Akdeniz coğrafyasının da iklim dirençli, sürdürülebilir ve yüksek yaşam kalitesine sahip örnek şehirlerinden biri hâline taşıyacaktır.

